

Будь готов/ ЯМДЕ ЛИИ

1933 ий 1 февраль годсек лектеш.

0+

Ончыко,
самырык туныктышо!

5 октябрь –
Туныктышын
тўнямбал
кечыже.

Фотом школын архивше гыч налме.

Туныктышо кеч самырык, кеч илалше лийже, тудо нѳргѳ тукумым куштымашке кугу надырым пышта. Куандара, тачысе кечын самырык-влакат тиде пашашке кумылын ушнат. Н.О.Ишимова (**снимкыште – ўдыр-рвезе-влак дене пырля**) Оршанке район Тошто Крешын школышто англичан йылмым кумшо ий туныкта. Тений, дипломым налмеке, икымше гана профессионал пайремжым вашиеш.

– Паша корнем ялысе школ гыч тўнгалынам. Мыйын шонымаште, тўнгалтыште ялысе школышто опытым погаш йѳнанрак. Тачысе туныктышо илыш дене тѳр ошкылшо, компьютер техникым палыше, йочан йылмыж дене кутырен, нуным умылен моштышо лийшаш. Икшывын кумылжым савыраш манын, йолташ семын мутланыман. Тыгодым тудлан пример лийман. Тўнгалтыш класслаште йѳт йылмым тунемаш кумыландаш модыш йѳным кучылтам, кугурак класслаште «интерактивный тетрадь» йѳн дене пайдаланем, – ойла Наталья Олеговна.

Ончыко, самырык туныктышо!

Х.АЛЕКСАНДРОВА.

Лудса:

Оршанке районсо Кугунур школ «Маршруты Памяти Дней воинской славы России» проектше дене Марий Эл Республикым Вуйлатышын грантше-влакын конкурсыштышт сенышыш лектын. **3**

Юнкорна-влак Кугу Ачамланде сарыште лийше кугезе кочаковашт дене кугешнат. Нунын серышыштым лудаш темлена. **4-5**

С.Алексеевын «Торешчапа» ойлымашжым лудса. **6**

Морко район Купсола ял гыч Даша Сошинан пакчаштыже мыняр килограмман кияр ден кешыр шочыныт, пален налнеда? Лаштыкым шергалза. **7**

ПОДПИСКЕ

«Ямде лий» газетлан электрон **ПОДПИСКЫМ** ыштен кертыда. **89027382237** номерышке 150 теҥгем пыштыза да yamde_lii@mail.ru адресыш лїмнердам возен колтыза.

Подпискым онлайн ышташ лиеш: podpiska.pochta.ru сайтмыш пурыза але «Почта России» мобильный приложенийым телефоншыкыда шындыза.

Рекламе.

Кум чапкү

Марий калыкын тўвыра да мер пашаенгышт Иван Петровлан, Андрей Эшпайлан да Валентин Колумблан Йошкар-Олаште чапкүм шогалтат. Проект почеш, пашам 2021 ийыште мучашлаш палемдыме.

Памятник-влакын эскизыштым снимкыште ужыда. 1 октябрьыште Пушкин уремыште верланыше И.С.Палантай лүмеш тўвыра да сымыктыш колледж воктене шарныктыш кўм пыштыме. Тушан А.Эшпайлан памятникым шогалтыме лиш.

Автор-влак Анатолий Медведев ден Сергей Говорков улыт. И.Петровлан памятник эскизым Владимир Карпеев ден Сергей Говорков ямдыленыт. 2 октябрьыште Йошкар-Оласе Петров уремын 2-шо номеран пōрт пырдыжеш Марий облисполкомын икымше вуйлатышыжым шарныме лүмеш онгам пижыктыме. В.Колумблан памятник эскизым Анатолий Ширнин ден Сергей Яндубаев ямдыленыт.

Л.ГРИГОРЬЕВА ямдылен.

Фотом Интернет гыч налме.

Владимир Карпеев ден Сергей Говорков ямдыленыт. 2 октябрьыште Йошкар-Оласе Петров уремын 2-шо номеран пōрт пырдыжеш Марий облисполкомын икымше вуйлатышыжым шарныме лүмеш онгам пижыктыме. В.Колумблан памятник эскизым Анатолий Ширнин ден Сергей Яндубаев ямдыленыт.

Саламлена!

Ме, Параньга район Матародо школын 1-ше классыштыже тунемше-влак, школыш кумылын коштына. Школна моткоч кугу да йонгыдо. Парт коклаште шинчымашым погена, туныктышна Алёна Вячеславовна Морозова дене пырля чўчкыдын экскурсийыш лектына. Пўртўсым шымлена, шуко ум пален налына. А.В.Морозовам Туныктышын кечыж дене саламлена.

Мемнан ешыште кум туныктышо уло.

Ковам Зоя Никифоровна Бирюкова тўналтыш классым туныкта. Авам (снимкыште) Людмила Анатольевна Поликарпова тўналтыш классыште да йот йылме дене шинчымашым пуа. Ачамын акаже, Ольга Евгеньевна Веткина – тыгак тўналтыш классым туныктышо. Мый нуным моткоч пагалем да пайремышт дене саламлем!

Дарина ПОЛИКАРПОВА.
Кужэңер, Йывансола.

Мыйын йоратыме туныктышем – Земфира Васильевна Небогатикова (снимкыште). Тудо пеш поро кумылан, йоча-влакым умыла да йората. Мый тудым пайрем дене саламлем.

Кира ВЕСЕЛОВА.
У Торъял, Токтарсола.

Туныктышо –

икшывын пиалже.
Туныктышо! Ах, могае мут!
Кажныже куан ден каласалже,
Лий марий, чуваш,

татар, удмурт.
Ўмбакше ныжылгын,

шыман ончалза,
Пайрем дене тудым саламлалза.

Н.ГОДУНОВА.
Йошкар-Ола.

«Свет» (sve-tapp.rusneb.ru) мобильный приложений лектын. Тушто 1000 утла сылнымутан произведенийым яра лудаш, шўдō наре фильм ден спектакльым ончаш лиш. Лудшаш книга списке эре уэмдалтеш.

Республикысе аудиовизуальный документаций кугыжаныш архивын пашаенже-влак «Их имена навечно в памяти...» виртуальный фотовыставкым ямдыленыт. Тудо Марий Эллан 100 ий теммылан пōлеклалтын. Марий литературлан, музыклан, театрлан тўналтышым пыштыше-влак ончыкталтыт.

Экокласс проект «Чодыран вийже» у урокым темла. Экокласс.рф порталыште уроклан план, презентаций, модыш йоршан заданий, викторине да тўрлō моло увер улыт. <http://силалеса.рф> сайтым ончыза. Урокыш ушнышо школ-влакым проектын онлайн-картыштыже палемдат.

Оршанке районсо Кугунур школ «Маршруты Памяти Дней воинской славы России» проектше дене Марий Эл Республикым Вуйлатышын грантше-влакын конкурсыштышт «Добровольчество в сфере гражданского патриотизма» тагасыште сенгышыш лектын.

2020 ий – Шарнымаш да чап идалык.

★ Проектм школ директор Г.А.Садовина вуйлата. Пашан авторжо-влак: директорын воспитаний паша шотышто алмаштышыже Л.Г.Елькина, педагог-оформитель В.А.Павлов, 11-ше классым тений тунем пытарыше, юнармий отрядын командирже, волонтер Настя Волкова.

Проект почеш ончыкыжым «Зал воинской славы» изи музейм почаш, түрлө мутланымаш да вашлиймаш гоч тунемше-влакын чонышкышт патриотизм шўлышым шындараш, буклетым лукташ, шонгыен-влаклан полшаш тўналыт.

– Российын историйыштыже ятыр героический событийлийын. Ачамландынам чапландараш шонен, военный службым эртыше-влаклан тауштен, Воин чап кечым палемдена. Проект пашам 5-11-ше класслаште тунемше-влак деч тиде теме дене шинчымашыштым тергыме сынан йодыштымашым эртарыме гыч тўналынна. Йоча-шамыч

тўн событий-влакым шарнат гынат, нунын нерген кумдан каласкален огыт керт. Но сар теме чоныштым корштарам. Ёдыр-рвезе-влакын кугезе кочаковайт нерген шарнымашым арален кодаш кумылышт уло манын раш умыленна.

Воин чап кече ок мондалт

Россий Федерацийын Кугыжаныш Погынжын 1995 ий 10 февральыште законом илышыш шындарымыж деч вара Воин чап кече-влак палемдалыт.

Кызыт – 2020 ий. Лу ий эртымекке, Кугу Ачамланде сар нерген Воин чап кече-влак семынак историй дене учебникла да документальный кино-влак гоч гына пален налаш тўналына. Сарын участникше-влак дене шинчаваш кутырымаш мыланна ок сите. Садлан нунын дене вашлияш шонена. Лач тыгай кутырымаш гоч йоча сар нерген чыным пален налын да кугезе кочаковайт дене кугешнаш тўналын кертеш, – палдарыш Людмила Геннадьевна.

Х.АЛЕКСАНДРОВА.

Фотом школын архивше гыч налме.

Герой лўмеш

Фотом Интернет гыч налме.

Волжский район Купсолаште «Покровский – 2020» II военно-полевой сбор лийын. Сбор годымак Сенымашлан 75 ий теммылан полеклалтше бойын реконструкцийжым ончыктеныт. Мероприятийым землякышт, Олыкъялын эргыже, Совет Ушемын Геройжо З.Ф.Прохоровын подвигшылан полекленыт. 1944 ий 19 сентябрьште Зинов Филиппович тушманын амбразурыжым капше дене петырен.

Военно-полевой сборыш Киров, Озан, Альметьевск, Набережные Челны, Волжск, Канаш, Зеленодольск оласе, Башкортостан Республикысе казак обществылан сарзыже-влак погыненыт. Икымше кечын 18 ияш марте ёдыр-рвезе-влак автоматым погымо да рончымо усталыкыштым тергеныт, пневматический оружием гыч лўйылтыныт, кўзым туран кышкеныт. Кокымшо кечын, изи тўшкалан шелалтын, чодыра кумдыкышто түрлө заданийым шуктеныт.

Л.ГРИГОРЬЕВА ямдылен.

З.Ф.ПРОХОРОВ нерген

- ★ 1909 ий 11 сентябрьште шочын.
- ★ Совет Ушемын Геройжо лўмым 1945 ий 24 мартыште пуымо.
- ★ Румынийысе Тыргу-Муреш олаште тойымо.
- ★ Шочмо ялыштыже музей-пóрт

уло.

Сенымашлан – 75 ий

«Ямде лий» 2020 ий 3 октябрь

3

2020 ий – Шарнымаш да чап идалык.

Грант полшымо дене

Берлин воктене

Кольшо боецын мутшо

Мый тыштак йөрлынам – шочмо эл деч тораш.
Йот пасу – йырым-йыр, йот кава – үмбалнем.
Кодын огыл мылам ынде шуко илаш:
Азыр семын ишат рана-шамыч онем.
Шочмо-кушмо мландем, кумылан калыкем,
Шүм воктене ондалын тендам, ойлынем.
Мүндыр огыл тынар тыршен вучымо эр.
Опкын-шамычлан шуын мучаш.
Шогалеш сенымаш, кече гае чевер,
Тудын ошкылжым колыт тўняште йырваш.
Толеш йонгыдо ылыш – саскан пиалан,
Нигунамсе деч сылнын элна пеледеш,
Но мый ом керт миен тендан дек пайремлан...
Тынар толмо... Тышак ўмырем кўрылтеш...
Ох, кузе ылымыже шуэш – ылымем!
Но ок лий... Вўр йога... Тарванаш уке вий...
Мый шўмем кормыжтем... Мый палем, ўшанем
Тынар йогышо вўр ара меш огеш лий.
Илыза, танем-влак, эше сайын келшен,
Пиалдам ида пу нигўлан шемемдаш!
Ида мондо мемнам, кўшке вуйжым пыштен,
Жапын-жапын алал шомак ден шарналташ...

Миклай КАЗАКОВ.

Тений Коркатово лицейыште «Морко шўшпык» волонтер ушем дене Сенгымашлан 75 ий теммылан пўлеклалтше ятыр пашам шуктена. Туныктышына А.В.Михайлова «И только детства вспомнить не могу, его война, как стебелёк, сломала...» проектше дене Марий Эл Правительствын грантшым сенен налын. Тыгаяк лўман сборникым савыктен луктынна. Тушко тылыште тыршыше-влак нерген шымлымаш пашалам да сарын икшывыже-шамычын шарнымашпыт чумыренна. Ветеран-влак дене кутырымеке, тўрлў шонымаш шочеш, да тыге каласыме шуэш: «Тау вуй ўмбалсе волгыдо кавалан!»

Сенгыше-влак радамыш логалше вес проект – «Память священна». Грант окса полшымо дене Коркатово администрацийын, клубын, книгагудын, лицейын пашаенже-влак Кугу Ачамланде сарыште вуйым пыштыше-влаклан шогалтыме памятникым чиялтеныт, йўрже у печым печеныт. Шарныктышым уэмдымеке, Кокымшо тўнямбал сар пытыме кечын тудым торжественно почына (снимкыште).

Ирина ПЕТРОВА.

Морко район.

Историйым шергалына

Мым ий шуйнышо сар годым (1756-1763) 1760 ий 9 октябрьыште руш войска

Берлиным икымше гана сенен налын. Ялде сар XVIII курылышты ик эн кузу военный конфликтлан шотлалтеш. Европысо кажне кугыжаныш ике эрыкше верч кредалын.

КВ танкым 1939-1942 ийлаште луктынты. «КВ»

Палаш онгай

Клм Ворошилов манмым ончыкта. Совет конструктор-влак танкым эре узьден шогеныт.

1941 ий 20 августышто лейтенант Зиновий Колобановын вуйлатыме экипажше ик тале кредалаште КВ танк дене 22 нелым танкым пытарен, а 1942 ийыште Семен Коноваловын экипажше – 16 танкым.

Кочам дене кугешнем

Кугезе кочамын лўмжў – Григорий Иванович Николаев. Тудо 1922 ий 12 июлышто Шуарсола ялеш шочын. Кочам Кугу Ачамланде сарыште тале сапёр лийын. Донбасс ден Харьков олалам тушман деч утарымаште лўддымын кредалын. Шуко наградыже уло: Йошкар Шўдыр орден, III степенян Чап орден, «За отвагу» кум медаль, «За победу над Германией» медаль.

Сар гыч пўртылмеке, колхозышто пашам ыштен. 1952-1958 ийлаште Молотов лўмеш колхозышто председатель лийын. Пелашыже Варвара Тарасовна трактористлан тыршен. Коктын куд йочам ончен куштеныт. Кочам эше тале гармонист улмаш.

Кугезе кочанам эре шарнаш тўналына. Тудо мемнан чонышто ила.

Андрей ИВАНОВ.
Советский,
Шуарсола.

Сенгымашлан – 75 ий

4

«Ямде лий» 2020 ий 3 октябрь

Лүм: Галина Комлева.
Шочын: 1927 ий 7

#пионер ГЕРОЙ

2020 ий –
Шарнымаш да
чап идалык.

август, Ленинград кундем,
Торковичи посёлко.

Подвиг: партизан отряд
дене кылым кучен. Кочкыш
йөрварыш уверым шылтен,
Торковичи посёлко гыч
немыч-влак нерген уверым
партизан-влаклан коштык-
тен. Партизан-влак деч
налме листовкым яллаште
шаркален.

1943 ий 20 февральыште ўмыржō
кўрылтын.

Чап: Рижский теплоход Галя Комлеван
лўмжым нумалеш.

Торковичи посёлкысо школышто мемори-
ал она уло.

I степенян Кугу Ачамланде сар орден
дене палемдалтын.

Курымеш шўмыштем

Кугезе кочам Максим Васильевич
Анисимов 1906 ийыште У Торъял район
Элеволко ялеш шочын. Кугу Ачамланде сарыш
1942 ийыште каен. Калининский фронтышто
кок ий кредалын. 1943 ийыште тудым взводын
командиржылан шогалтеныт. Ик тале кредал-
маште нелын сусырген, пел йолжо кўрылтын.
Шуко жап эмлалтмеке, 1944 ийыште почмо
мландышкыже пōртылын. Шуко орден да
медаль дене палемдалтын. Сар деч вара колхо-
зышто бригадир лийын, ятыр ий кўтўчылан
коштын, мўкшым ончен. Ялыште пеш тале
карт кугызалан шотлалтын.

Кугезе кочамын лўмжō шочмо Токтарсола
ялысе обелискеш шōртнō буква дене возал-
тын. А мыйын шўмыштем курымеш ила.

Эльмир АНИСИМОВ.

У Торъял, Токтарсола.

Шем палым коден

1941 ий 22 июньышто кажнын
суртышкыжо кугу ойго толын.
Мемнан элна ик еш семын
фашист-влак ваштареш кредалын.
Йоча-влакат тиде шучко илышым
шке шинчашт дене ужныт. Нуно
5, 8, 12 ияш лийыныт гынат, са-
рым сайын шарнат. Сегалтмашын
кочыжым, сенымашын куанжым
ончен кушкыныт. 30-шо ийлаште
шочшо-влаклан шуко чыташышт
логалын. Нунын надырышт изи
манын шонена, но кугу пашам
шуктеныт. Иктышт фронтышто
кредалыныт, весышт партизан
отрядлаште лийыныт. Миллион
дене ўдыр-рвезе станок ончыко
пашам ышташ шогалын. Сар
нунын чонешышт шем палым
коден.

Кирилл ЧУМАЕВ.

Параньга, Олор.

Палызга: кō нерген ойлалтмеш?

Отделе-
нийын коман-
дирже лийын.

Писатель-
влакын конфе-
ренцийышкышт
автомат дене
толын.

Йошкар
Армийыш 1941
ий 1 сентябрь-
ыште налы-
ныт.

Званийже –
гвардий сер-
жант.

Тушман
дене кредалмаште лўдды-
мылыкым, чолгалыкым ончыкты-
мыжлан 22-шо гвардейский дивизийын
командованийже «За отвагу» медаль
дене кок гана палемден.

В.СМИРНОВ ямдылен.

Кугезе кочам Герасим
Александрович Басов Кугу
Ачамланде сар тўналме годым латшым ияш
лийын. Василий ден Филипп изаже-влакым
сарын икымше кечынжак войнаш нангаеныт.
Тылеч вара нуным ужнынат огыл – увер деч
посна йомыныт.

Кочам каласкален: «Мый Берлин марте
шуынам. Машина дене патрон ден оружией-
влакым шупшыктенам». Война нерген киды-
се сусыр палыже шарныктен.

«Сенымаш!»

Тудо Ленинград фронтышто
эмганен. Госпитальыште
эмлалтын. Пареммекыже, Германийыш кол-
теныт. Сенымаш кечым тушто вашлийын.
Тиде кечын моткоч сай игече лийын. Кече
ончен, каваште ик пылат койын огыл. Эр.
Штаб гыч увер: «Сенымаш!» Тиде шомак
кажне салтакын чонжым ырыктен.

Аня ЯМИДАНОВА.

Советский посёлко.

Сенымашлан – 75 ий

«Ямде лий» 2020 ий 3 октябрь

5

2020 ий – Шарнымаш да чап идалык.

С и б и - рьысе дивизийын салтакше-

влаклан фронтыш кайымышт деч ончыч изи маскайгым пӱлекленыт. Теплушкышто тудлан пеш келшен. Изи янлык, кугешнен, фронтыш кудалын.

Тыгай ушан маскайге-влак шуэн вашлиялтыныт. Тудо шочмыж годсек геройло койышыж дене ойыртегалтын. Бомбо-влакын пудештмышт годым лӱдын огыл. Артиллерий дене лӱйкалыме годымат лукыш пурен шинчын огыл. Лишне снаряд-влакын пудештмышт годым гына мӱгырен.

Торешчапа эн ончыч Кечывалвел-Касвел фронтышто лийын, вара – Сталинград воктене немчы-влакым пытарыше войскаште. Икмыняр жап гыч тылышке, фронт резервыш логалын. 303-шо лӱйкалыше дивизий дене пырля Воронеж, вара Центральный фронтлаш, угыч Воронежжыш куснен коштын. Манагаров, Черняховский генерал-влакын армийыштышт лийын. Тиде жапыште маскайге кушкын. Йӱкшӱ кӱжгемын. Пунжат вашталтын.

Харьков воктене неле кредалмаш-влак каеныт. Ятыр вӱр йоген. Икана озанлык колонно немчы-влакын кидышкышт логалын. Немчышамыч колонным авыреныт. Вийышт иктӱр лийын огыл.

Кенета фашист-влак шучкын ырлыме йӱкым колыныт. «Мо тиде тыгай?» – ӱрыныт нуно. Тӱткын колыштыныт, йырваш онченит.

– Ма-ма-ма-маска! Маска! – уло йӱкын кычкырал колтен иктыже.

Чын: Торешчапа шенгел йолжо дене шогалын урмыжалтен да фашист-влак ваштареш тарванен. Немчышамычлан тиде моткоч вучыдымо лийын, да нуно шенгек ончыде чыменит. Тиде жапыште мемнан-влак эрыкыш лектыныт.

Торешчапа геройла «ошкеден».

– Наградым пуышаш ыле тудлан, – воштылыныт салтак-влак.

Налын тудо шке наградыжым: ик талинга тамле пушан мӱйым. Урмыж-урмыж кочкын.

Талингам йылгыжмешке нулен.

Мӱйым ешарен пуэныт.

Эше ешаре-

ныт. Коч, шерет теммешке коч, герой Торешчапа.

Икмыняр жап гыч Воронеж фронтым 1-ше Украин фронт манаш тӱнгалыныт. Фронтын войскаже-влак дене пырля маска Днепр велыш каен.

Тудо кушкын. Онар гай лийын шогалын! Сар годым салтак-влаклан тудым кушко чыкаш? «Киевыш миен шуына да зоосадыш

илаш колтена, – кутыренит салтак-влак. – Четлыкешыже возена: маска – сулло ветеран, Кугу Ачамланде сарын участникше».

Но Киевым эртен каяш логалын. Маска четлыкеш кодын огыл. Салтак-влак тидлан йывыртеныт веле.

Украине гыч Торешчапа Белоруссийыш логалын. Бобруйск воктенысе кредалмаште лийын, вара «Беловежская пуца» заповедникым утараш кайыше армийыш логалын.

«Беловежская пуца» – янлык ден кайык-влакын узьмак верышт. Салтак-влак маскам тышан кодашак шонен пыштеныт.

– Пӱнчӱ йымалан кодыман тудым. Але кож йымалан.

– Теве кушто тудын эрыкше!

Совет войска Беловежский пуца кумдыкым утарымекеже, Торешчапа дене чеверласаш жап шуын. Чодыра лонгаште маска ден салтак-влак шогат.

– Чеверын, Торешчапа!

– Эрыкыште кошт!

– Иле да «ешым» чумыро!

Маска изолык покшелне шога. Теве шенгел йолжо дене шогале, ужар чашкерла могырыш ончале. Ӱпшычӱ. Ӱшаныдымын чодыра коклашке ошкыльо. Эркын. Салтак-влак ончен кодыч:

– Пиалан лий, Торешчапа!

Кенета изолыкышто пудештме йӱк шоктыш. Салтак-влак вигак тушко куржын мийышт – ок тарване, колден Торешчапа. Маска фашист миным тошкалын. Тергеныт – тиде кумдыкышто шуко мине лийын.

Фронт касвел могырыш каен. Салтак-влак минеш пудешталтше ятыр ирсӱснам, шордым да зубр-влакым ужныныт. Сар нигӱм ок чамане.

Х.АЛЕКСАНДРОВА кусарен.

Сӱретым Интернет гыч налме.

Сергей АЛЕКСЕЕВ ТОРЕШЧАПА

Ойлымаш

Война
нерген
лудына

Сенгымашлан – 75 ий

«Ямде лий» 2020 ий 3 октябрь

Печать да массовый коммуникаций шотышто федерал агентствын окса польшыж да...

Пайрем дене!

Туныктышо – кокымшо ава. Тудо шке тунемшыже верч тургыжлана, неле да куштылго школ пагытым йоча дене пырля эрта. Лач тыгаяк мыйын класс вуйлатышем Нина Васильевна Ямбулатова. Тудо руш йылмым да литературым туныкта. Кажне урокшо онай да пайдале. Нина Васильевна тунемше-влакым кумылан ден мошта. Садланак ЕГЭ-ште йочавлак кўкшō лектышым ончыктат. Тиде туныктышылан кугу куан.

Пайрем дене, пагалыме туныктышем!

Анастасия ИВАНОВА.

Тыршет – чыла лиеш!

Тений пакчасаскана лектышыж дене чо-от куандарыш. 60 метр кужытан паренте йыраг гыч ныл мешак шолдыра вожсаскам поген нална. Тыгай йырагже – 36. Вольыклан пукшышаш ушмен 5-6 килограмман шочын. Кешырым нигуш чыкаш. «Клавдия» сорт кияр лектышыж дене кызытат куандара. Шке жапыштыже поген от нал гын, кабачок гай кугу лиеш. Молажым мый палем: кочам келге мландым кўнчен, тушко шуко терысым оптен да бетон пучым ўмбаланже шогалтен коден. Тушечын кызытат шокшо лектеш. Кенгежым мыят яра киен омыл: йыраглаште шўкшудым кўрынам, вўдым шавенам, кешырым шуэмденам.

Кидыш-тел – 1300 грамман кияр ден 1100 грамман кешыр (шудыж деч посна).

Фотом еш архив гыч налме

Даша СОШИНА.

Морко, Купсола.

Чодыраште шоншым ужынам – Мый моткочак өрынам. Имылажым шаралтен, Чеве ал саскам поген.

Полина МАРКОВАН

пашаже.

Йошкар-Ола, 80-ше номеран йочасад.

Шыже

Шыже – эн өрыктарыше пагыт. Лышташ теве-теве ужарге ыле, нарынчемынат, йошкаргенат, кўреналгенат шуктен. Шуко жапат ок эрте, пушенге-влак тўрлō-тўрлō тўсан тувырыштым кудашыт.

Кирилл МАСАНОВ.

Шыже – шўлыккан жап. Уремыште йўр йўреш. Лышташ-влак вельт. Кайык-влак шокшо элыш чонештат. Но шыжым ме угыч парт коклашке шинчынна. Йолташ-на-влак дене вапшлийынна.

Антон ВОРОНИН.

Медведево, Куяр.

«Ямде лий» 2020 ий 3 октябрь

5 октябрь – Врачын тўнямбал кечыже.

Сўретым чиялте.

Индекс: П4696.
Тираж 1150 экз. Заказ
Формат – А-4-8.
Тўн редактор Л.В.СЕМЕНОВА.
https://vk.com/yamde_lii
<https://ok.ru/yamdelii>
E-mail: yamde_lii@mari-el.ru
(документ кагазлан),
yamde_lii@mail.ru
(автор-влаклан)
Сайтын адресше:
yamdelii.rf

УЧРЕДИТЕЛЬ-ВЛАК: Марий Эл Республикысе культур, печат да калык-влакын пашаш шотышто министерстве, «Ямде лий» газет» кугыжаныш унитарный казна предприятий.

Газетым редакцийште погымо да верстатлыме, «Марий Эл Республикысе Правительствын типографийже» ООО-што ямде оригинал-макет гыч савыктыме. Типографийын адресше: 424000, Йошкар-Ола, Комсомольский урем, 112.

Газетым Массовый коммуникаций сферыште да культур наследиим аралымаште законодательствым шуктен шогымым эскерыше Федеральный службын Приволжский федеральный округысо управленийшытыже регистрироватлыме.

Номер – ПИ №ФС 18-1999,
2005 ий 10 февральшыте пуымо.

0+

Печатыш пуымо жап – 14-00,
фактически – 13-00

Авторын да редакцийын шонымышт тўрлō лийын кертыт. Серыш-влак мōнгеш огыт колталт.
Ак – кутырен келшыме почеш.

Редакцийын да издательыне адресше:
424006, Йошкар-Ола, СССР Вооружённый Вийын 70-ше идалькше урем, 20-шо пōрт.
Тел. 8(8362) 45-22-82(факс)

У конкурс

«Ямде лий»
дене

ПОДПИСКЕ

Йошкар-Ола.

Ярослав АБЛИНОВ.

Тенгече илемшыкына
почталыон толмылан пе-е-и куаненан.
Йыгылен-йыгыленак коваллан «Ямде
лий» газетлан подпискым
ыштыктенан.

Ой, пеш сай увер!
Мыят возалтнем. Кузе тидым
ышташ? Мый Пырлан,
Маскалан, Мераклан,
Рывыжлан подпискым
ыштынем – тек
нунат лудыт.

Тыланет почто отделени-
йыш кайыман. Адакышым 11
октябрь марте шулдырак ак
дене возалташ лиеш.
Индекс – П4696.
Ак – 318 тенгеат 78 ыр.

Рекламе.

Янлык-влакым лумышт дене
кельштарыза.

Вудумдыр
Шордо
Нерге
Вудкома
Йос
Пучо

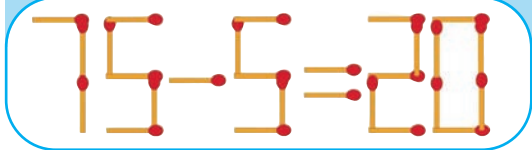
Йоча-влак, суретым ончен, скобкысо
йодышлан чын вашештыза.

Тунемде (мом?) ышташ огеш лий.
Тунемде (мом?) эрташ огеш лий.

Тунеммаште (мо?) – ...
Тунемдыме ег (могай?) чыве дене иктак.

Ик шырпе пырчим верже гене
ваштаптен, чын вашмутым
ыштыза.

Йочасадыште:

- Йоча-влак, могай кайыклан пыжаш ок киж?
- Кукулан, – вашешта Мику.
- Молаң?

– Тудо шагатыште ила.

Кайык-влаклан ике пыжашыштым
муаш полшыза.

Ял, села да посёлко-шамычын могай
район гыч улмыштым палыза.

Овдасола

Азаново

Масканур

Марий Ернур

Токтайбеляк

«Ямде лий» 2020 ий 3 октябрь

Интернетысе сурет-влакым кучылтмо.